

Довідка про творчий внесок претендента на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона

ПІБ претендента: Бондар Олександр Іванович.

Посада: ректор ДЗ «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління».

Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та повоєнного відновлення природного капіталу України» – узагальнення ретроспективних тенденцій в порівнянні з існуючими реаліями воєнного часу та обґрунтування парадигми повоєнного відновлення природного капіталу України на засадах репараційної складової.

Основі теоретичні і практичні результати, які увійшли в зазначену роботу:

- визначено ретроспективні тенденції стану довкілля України та її регіонів в довоєнний період (земельних, водних ресурсів, стану фауни, флори, біорізноманіття тощо);
- поглиблено основи визначення екологічного ризику, в тому числі в транскордонному вимірі;
- виявлено та репрезентовано механізми відшкодування збитків, що виникли в зоні бойових дій, та систематизовано в п'ять груп механізми запобігання збиткам; основні стратегічні вектори екологічного врядування;
- наведено оцінку стану довкілля в зонах воєнних дій (Луганська, Донецька області) внаслідок збройної агресії Російської Федерації; запропоновано сценарій повоєнного відновлення цих територій, розбудови економіки та їх екологічної реабілітації;
- обґрунтовано основні стратегічні вектори екологічного врядування;
- розроблено ключові постулати репараційної складової плану відновлення довкілля України та визначення екологічних збитків, започаткування проблеми “військового” екоциду в законодавчих регламентах.

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи:

загальна кількість праць – 28, в тому числі 16 монографій, навчальних посібників, розділів у колективних монографіях; 12 статей у наукових виданнях, включених до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України.

Загальна кількість публікацій автора – 304.

Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проектів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Претендент

Підпис О.І.Бондаря завірено

Вчений секретар

ДЗ “Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління”

Олександр БОНДАР

Жанетта ПАТЛАШЕНКО

Довідка про творчий внесок претендента на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона

ПІБ претендента: Галушкіна Тетяна Павлівна

Посада: професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування ДЗ “Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління”.

Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та повоєнного відновлення природного капіталу України» – узагальнення доказової бази щодо необхідності трансформації існуючої екологічної доктрини в рамках державотворення за умов повоєнного часу та розробка її ключових постулатів на засадах європейської ідеології зеленого та низько вуглецевого розвитку.

Основні теоретичні і практичні результати, які увійшли в зазначену роботу:

- оцінка інституційної спроможності та необхідності функціональної модернізації існуючої системи екологічного управління з врахуванням концепції відновлення природного капіталу України,
- формулювання методології інституціонального забезпечення даного процесу з визначенням існуючих міжнародних тенденцій і відповідного інституційно-правового підґрунтя в міжнародному та національному вимірах,
- обґрунтування концептуальних та теоретико-методологічних засад «зеленого» переходу за умов повоєнного часу,
- розробка сценарних моделей зеленого переходу України як майбутнього члена ЄС у відповідності до європейських вимог;
- обґрунтування візії повоєнного відновлення України за європейським зеленим сценарієм з використанням фінансових інструментів відновлення природного капіталу (як то реструктуризація зовнішнього боргу країни в обмін на природоохоронні заходи тощо);
- уперше розроблено доктринальні положення Національної Екологічної доктрини за умов повоєнного часу.

За тематикою роботи отримано 10 актів впровадження, в тому числі на міжнародному та національному рівнях (додаються).

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи:
загальна кількість праць – 65, з них 20 монографій, 35 статей, 5 брошур.

Загальна кількість публікацій автора – 525.

Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проєктів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Претендент

Тетяна ГАЛУШКІНА

Підпис Т.П.Галушкіної завірено.

Вчений секретар

**ДЗ “Державна екологічна академія
післядипломної освіти та управління”**

Жанетта ПАТЛАШЕНКО

Довідка про творчий внесок претендента на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона

ПІБ претендента: Веклич Оксана Опанасівна

Посада: професор кафедри зеленої економіки та економіки природокористування ДЗ “Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління”.

Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та повоєнного відновлення природного капіталу України» полягає у розробці концептуальних, методологічних і методичних засад оцінювання екосистемних активів територіальних громад, **уперше** здійснених в українському науковому просторі.

Основи теоретичні і практичні результати, які увійшли в зазначену роботу:

– уперше введено в науковий понятійний апарат формулювання екосистемних активів територіальних громад, представлена їх розгорнута характеристика, завдяки чому створене теоретико-методологічне підґрунтя імплементації екосистемного підходу в практику управління об’єднаними територіальними громадами задля зміцнення їх спроможності;

– уперше розроблено рамковий концепт оцінювання екосистемних активів територіальних громад і розкрита структурна композиція його об’ємної моделі як теоретико-методологічна платформа його цілісного уявлення, що сприятиме активізації запровадження реальних управлінських заходів щодо оцінювання екосистемних активів, належних територіальним громадам;

– розроблено та запропоновано покрокові ітерації загального алгоритму оцінювання екосистемних послуг, що продукуються природними комплексами субнаціонального, регіонального/субрегіонального або місцевого територіального масштабу, спираючись на основні положення конститутивних офіційних документів, розроблених у 2012–2021 рр. Статистичною комісією ООН, ФАО, МВФ і Світовим банком щодо еколого-економічного обліку;

– запропоновано універсальний алгоритм вартісного оцінювання екосистемного активу територіальної громади активу як дисконтованого значення сумарної вартості кожної екосистемної послуги, що продукується просторовою зоною або базовою групою екосистемного активу та визначається як доходний внесок кожної екосистемної послуги в добробут;

– розроблено комплекс рекомендацій щодо інституціональної імплементації оцінювання екосистемних активів територіальних громад у практику управління природокористування для підвищення ефективності використання природно-ресурсного потенціалу територіальних громад і посилення їх спроможності.

– розкрито практичне значення монетарної оцінки екосистемного активу, яке полягає в активізації залучення екосистемного активу в сферу економічних інтересів соціально-територіальної спільноти будь-якого рівня, починаючи з низового, створенні економічних стимулів щодо мотивації збереження довкілля, обґрунтування екологічних пріоритетів у її економічному, соціальному й культурологічному розвитку; врахуванні доходного внеску екосистемних послуг в системі прийняття управлінських рішень; нарощенні внутрішніх фінансових джерел природовідтворювальних заходів і відновлення природного капіталу; запровадженні новітніх компенсаційних механізмів забезпечення екологічної безпеки, особливо нагальних у повоєнній розбудові національного господарства.

Основні результати дослідження впроваджено та використано у суспільній практиці, що підтверджено 17 актами упровадження від державних установ, зокрема Комітету ВР України з питань екологічної політики та природокористування, Міністерства розвитку громад та територій України, Міністерства екології та природних ресурсів України, а також від наукових та громадських організацій та інших (додаються).

Розроблений авторський проєкт «Впровадження обліку та економічної оцінки екосистемних послуг у державне природоохоронне управління та галузевий розвиток» увійшов в фінальну презентацію проєкту «Плану відновлення України від наслідків війни» Національної ради з відновлення України від наслідків війни, створеною Указом Президента України від 21 квітня 2022 року №266/2022 (URC 2022; 4-5 липня 2022 року, м. Лугано, Швейцарія), та опублікований на сайті Кабінету Міністрів України (див.: Національна рада з відновлення України від наслідків війни на Міжнародній конференції з питань відновлення України. Проєкт Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Екологічна безпека», липень 2022. – С. 66-68.

URL:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/environmental-safety-assembly.pdf>.

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи:

загальна кількість праць – 48, в тому числі 6 монографій, 2 статті в закордонних виданнях, проіндексованих у базі даних Scopus, 18 статей у наукових виданнях, включених до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України.

Загальна кількість публікацій автора – 331 наукових праць.

Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проєктів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Претендент

Підпис О.О. Веклич завірено

Вчений секретар

**ДЗ “Державна екологічна академія
післядипломної освіти та управління”**

Оксана ВЕКЛИЧ

Жанетта ПАТЛАШЕНКО

Довідка про творчий внесок претендента

ПІБ претендента: Вергунов Віктор Анатолійович

Посада: директор Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (ННСГБ НААН)

Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та повоєнного відновлення природного капіталу України»

Основи теоретичні і практичні результати, які увійшли в зазначену роботу:

Уперше проаналізовано та систематизовано закономірності впливу антропогенних факторів на гідрологічний стан, еродованість, родючість осушуваних і богарних мінеральних земель басейну малих річок Лісостепу.

При виконанні роботи одержані такі результати:

- визначено та розкрито особливості трансформації осушуваних органогенних ґрунтів й радіоактивно забруднених земель (родючість, водно-фізичні властивості) і зміни мікробного ценозу, встановлено вплив меліорації на водний режим ґрунту; показано закономірності зміни родючості ґрунтів. Комплексно висвітлено та представлено технологічні основи ефективного та екологічно збалансованого використання меліоративних земель басейну малих річок Лісостепу;

- встановлено та удосконалено способи використання осушуваних і еродованих схилівих земель та радіоактивно забруднених земель і фактори, які впливають на їхні ерозійні процеси;

- уперше розроблено параметри оптимізації системи основного обробітку ґрунту, удобрення, структури посівних площ та екологічно безпечної системи захисту рослин у басейні малих річок (на прикладі басейну р. Супій);

- обґрунтовано необхідність застосування цілісного комплексного підходу до запровадження агротехнічних, агро меліоративних і господарських заходів щодо високопродуктивного й економічно збалансованого використання земель басейну малих річок, зокрема побудови сівозмін з коротким польовим періодом на осушуваних та еродованих мінеральних ґрунтах, меліоративній обробці та оструктурюванні органогенних ґрунтів, структуризації сільськогосподарських культур басейну річки для скорочення непродуктивних втрат поживних речовин, отримання високих і сталих урожаїв конкурентоспроможної продукції з басейну цих річок. Окремим агрозаходам у басейні надано екологічну та економічну оцінку;

- проведено математичне моделювання ефективного та екологічно збалансованого використання меліорованих земель басейну малих річок, яке, на відміну від існуючих, здійснено шляхом: використання імітаційного й математичного моделювання для одержання кількісної оцінки і прогнозування стану водних та ґрунтових екосистем; моделювання ступеня прояву ерозійних процесів на схилівих землях штучної агро екосистеми;

використання моделей масопереносу для оцінки та прогнозу екологічної ситуації в агроєкосистемі;

- уперше обґрунтовано практичні рекомендації щодо раціонального використання природних, штучних, деградованих, відновлювальних екотипів суходільних і меліорованих біогеоценозів у регіоні досліджень.

Проведені дослідження є основою оптимізації параметрів розробки науково обґрунтованої структури посівних площ, системи удобрення й обробітку ґрунту, боротьби з бур'янами та шкідниками, стабілізації меліоративного землеробства на осушуваних органічних ґрунтах і систем землеробства еродованих богарних мінеральних ґрунтів, формуючи базові теоретико-методологічні й методичні засади високопродуктивного та природоохоронного використання агрофітоценозу басейнів малих річок України.

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи:

Загальна кількість праць – 47, з них, 27 монографій, 2 статей у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 16 статей у наукових виданнях, включених до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України.

Загальна кількість наукових публікацій автора – 1416.

«Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проєктів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором».

Претендент

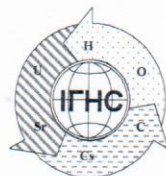
В.А. Вергунов

Вчений секретар

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Т.М. Підгайна".

Т.М. Підгайна

М.П.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Державна установа «Інститут геохімії навколишнього середовища
Національної академії наук України»
(ДУ «ІГНС НАН України»)

пр. Палладіна, 34а, м. Київ, 03142, тел./факс (38-044) 502-12-29,
e-mail: igns@ukr.net, web://www.igns.nas.gov.ua

2905.2024 № 294-186

На № _____ від _____

Комітет з Національної премії України
імені Бориса Патона

Довідка про творчий внесок

претендента на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона

ПІБ Верховцев Валентин Геннадійович

Посада завідувач відділу мінеральної сировини ядерної енергетики

Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та повоєнного відновлення природного капіталу України»

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи

Кількість публікацій за роботою: одноосібних монографій (підручників, посібників) колективних монографій (підручників, посібників) – 3, у т. ч. 1 – у зарубіжному виданні, 4 статті в журналах, включених до категорії "А" (у т. ч. 2 у зарубіжних виданнях) та 5 статей у журналах, включених до категорії "Б". Загальна кількість посилань на публікації авторів/h-індекс за роботою згідно з базами даних складає відповідно: Web of Science 6/1, Scopus 5/1, Google Scholar 368/10. Отримано патентів на винахід України та інших країн – 2 патенти на корисну модель, промисловий зразок (для соціо-гуманітарних наук свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір) чи інших отриманих охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності.

Загальна кількість публікацій автора **190** (згідно Google Scholar).

Вперше при оцінці родовищ урану як стратегічного ресурсу національної безпеки України

– Обґрунтовано стратегічну значимість особливо цінних мінеральних ресурсів (на прикладі родовищ урану), зокрема, охарактеризований стан уранової сировинної

бази ядерної енергетики України у порівнянні зі світовою, дана оцінка сировинного потенціалу урану та визначені перспективи розвитку уранової сировинної бази ядерної енергетики України.

- Розроблено геолого-генетичні моделі нових типів уранових і комплексних родовищ на Українському щиті.

- Оцінено перспективи виявлення уранових родовищ типу «неузгодженості» та визначені фактори їх локалізації.

- Визначено та апробовано пошукові критерії багатих і комплексних уранових руд.

- Установлено характер зв'язку уранонакопичення з конкретними гіпогенними та гіпергенними процесами та їх стадійністю.

- На основі складеної карти новітньої тектоніки Українського щита і його схилів досліджено співвідношення новітньої тектоніки з приповерхневими і глибинними різновіковими структурами земної кори, що дозволило встановити пошукові перспективи на конкретні генетичні типи уранових родовищ.

- За допомогою структурно-геодинамічного аналізу визначені закономірності процесів формування та збереженості від денудації уранових родовищ і рудопроявів.

- Розроблена та апробована програма комплексних пошукових і екологічних досліджень в межах урановорудних регіонів.

За результатами виконаних досліджень отримано два патенти України на корисні моделі.

Крім того, результати досліджень впроваджено в діяльність державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», казенного підприємства «Кіровгеологія», державного підприємства «УкрНДПРІ промтехнології», ТОВ «Атомні енергетичні системи України» та інших (тільки за останні п'ять років отримано більше 20 актів впровадження результатів НДР у виробництво).

В 2017 році авторами дослідження вперше на міжнародному рівні була представлена доповідь на міжнародній конференції (JRC Verbania, Італія), в якій привернули увагу європейської спільноти до проблеми уранової спадщини та радононебезпеки території України.

Протягом 2017-2019 рр. внаслідок плідної співпраці ДУ «ІГНС НАН України» з науковим центром ЄС JRC (Joint Research Center, Italy, Ispra) нами було направлено розробки щодо радононебезпеки урановидобувних територій України, а саме:

- тектонічну карту України, побудовану на основі узагальнення матеріалів українських геологів зі змінами та доповненнями власними даними;

- авторську карту розповсюдження уранових родовищ з легендами;

– розроблену у відділі мінеральної сировини ядерної енергетики ДУ «ІГНС НАН України» методику проведення комплексних пошукових та екологічних досліджень, оснований на вимірах щільності потоку радону з поверхні ґрунту;

– авторський матеріал по мінералогії, петрографії та геології уранових родовищ.

Окремо розглядалось питання забруднення території України штучними радіонуклідами внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

В результаті частину надісланого матеріалу по Україні було використано у Європейському атласі природної радіації, а Дудар Т.В. та Верховцева В.Г. включено до колективу авторів.

Результати цих досліджень у подальшому можуть бути корисними при розробленні національної Програми дій щодо зниження радіаційних ризиків від радону.

Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проектів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Претендент

(підпис)

Верховцев В.Г.

Підпис Верховцева Валентина Геннадійовича завірено.

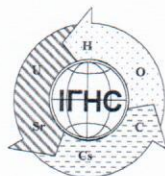
Вчений секретар ДУ «ІГНС НАН України»

(підпис)

Лук'янова В.В.

Печатка установи (М.П.)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Державна установа «Інститут геохімії навколишнього середовища
Національної академії наук України»
(ДУ «ІГНС НАН України»)

пр. Палладіна, 34а, м. Київ, 03142, тел./факс (38-044) 502-12-29,
e-mail: igns@ukr.net, web://www.igns.nas.gov.ua

29.05.2024 № 297-187

На № _____ від _____

Комітет з Національної премії
України імені Бориса Патона

Довідка про творчий внесок

претендента на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона

ПІБ Дудар Тамара Вікторівна

Посада старший науковий співробітник відділу мінеральної сировини
ядерної енергетики

*Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та
повоєнного відновлення природного капіталу України»*

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи

4 колективних монографії, у т. ч. 1 – у зарубіжному виданні, 11 статей в
журналах, включених до категорії "А" (у т. ч. 2 зарубіжних виданнях) та 18
статей у журналах, включених до категорії "Б". Загальна кількість посилань
на публікації авторів/h-індекс за роботою згідно з базами даних складає
відповідно: Web of Science 5/3, Scopus 20/3, Google Scholar 413/10.

Загальна кількість публікацій автора 213 (згідно Google Scholar)

Вперше в просторовому вимірі (на прикладі радоннебезпеки)

- обґрунтовано методологію оцінювання екологічної небезпеки територій шляхом виділення і окреслення локацій видобування та перероблення уранової сировини у форматі уранової спадщини «*post-uranium legacy sites*»

на регіональному (260 км × 125 км) і локальному (40 км × 25 км) рівнях за такими класами (разом дев'ять локацій – *sites*): території відпрацьованих уранових родовищ шахтним способом та методом підземного свердловинного вилуговування; території діючих урановидобувних підприємств та території переробних підприємств. Це території, радіоактивно забруднені внаслідок антропогенної діяльності в минулому – «*affected by past practices*», де рівень радіоактивності помітно перевищує фоновий і значення потужності еквівалентної дози досягають 350 мкЗв/год, а компоненти довкілля характеризуються підвищеним вмістом урану (породи – до 40–53 г/т; ґрунти – до $0,5-1,9 \cdot 10^{-4}$ %; вода – $5 \cdot 10^{-6}$ г/л – $9 \cdot 10^{-2}$ г/л), продуктів його розпаду та супутніх елементів;

- розроблено метод ідентифікації радононебезпечних зон у межах територій суб'єктів господарювання на локальному рівні, який враховує природну радіоактивність компонентів довкілля, просторову щільність розломів (від 0,11–0,26 км до 0,57–0,71 км на 25 км²) та лінеаментів 3–4 порядків (від 1,53–3,65 до 5,79–7,9 км на 1 км²), та дозволяє у $97,50 \pm 0,94$ % випадків коректно класифікувати рівень потенційної радонової небезпеки;

- доведено доцільність і перспективність використання даних радарної інтерферометрії для виявлення динаміки процесів деформування земної поверхні та даних дистанційної термометрії для виявлення довготривалих змін температури земної поверхні як індикаторів екологічної небезпеки в межах важкодоступних територій на об'єктовому рівні;

В 2017 році авторами дослідження вперше на міжнародному рівні була представлена доповідь на міжнародній конференції (JRC Verbania, Італія), в якій привернули увагу європейської спільноти до проблеми уранової спадщини та радононебезпеки території України.

Протягом 2017-2019 рр. внаслідок плідної співпраці ДУ «ІГНС НАН України» з науковим центром ЄС JRC (Joint Research Center, Italy, Ispra) нами було направлено розробки щодо радононебезпеки урановидобувних територій України, а саме:

- тектонічну карту України, побудовану на основі узагальнення матеріалів українських геологів зі змінами та доповненнями власними даними;

- авторську карту розповсюдження уранових родовищ з легендами;

- розроблену у відділі мінеральної сировини ядерної енергетики ДУ «ІГНС НАН України» методику проведення комплексних пошукових та екологічних досліджень, оснований на вимірах щільності потоку радону з поверхні ґрунту;

– авторський матеріал по мінералогії, петрографії та геології уранових родовищ.

Окремо розглядалось питання забруднення території України штучними радіонуклідами внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС.

В результаті частину надісланого матеріалу по Україні було використано у Європейському атласі природної радіації, а Дудар Т.В. та Верховцева В.Г. включено до колективу авторів.

Результати цих досліджень у подальшому можуть бути корисними при розробленні національної Програми дій щодо зниження радіаційних ризиків від радону.

Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проектів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Претендент

(підпис)

Дудар Т.В.

Підпис Дудар Тамири Вікторівни завірено.

Вчений секретар ДУ «ІГНС НАН України»

(підпис)

Лук'янова В.В.

Печатка установи (М.П.)

Довідка про творчий внесок претендента

ПІБ претендента: Шкуратов Олексій Іванович

Посада: директор ВСП «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури»

Творчий внесок в наукову роботу «Розбудова екологічної доктрини та повоєнного відновлення природного капіталу України»

Основи теоретичні і практичні результати, які увійшли в зазначену роботу:

Вперше обґрунтовано теоретико-методологічні основи організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі, що передбачають застосування методології системного підходу й впровадження основ інституціоналізму в теорію безпеки та включають сукупність підходів і методів, які визначають цільове призначення науково-прикладних результатів дослідження. Удосконалено методичні підходи до інтегральної оцінки рівня екологічної безпеки в аграрному секторі економіки, що базуються на комплексному аналізі основних критеріїв й індикаторів стану екологічної безпеки, включають спосіб їх нормування відповідно до визначених порогових значень, алгоритм розрахунку інтегрального індексу та дають змогу приймати вмотивовані управлінські рішення щодо запобігання екологічним загрозам і ризикам у цій сфері.

Вперше обґрунтовано науково-методичні підходи до вибору стратегії управління екологічною безпекою в аграрному секторі на основі алгоритму її формування, з визначенням конкретних етапів. Удосконалено концептуальні положення організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі, що базуються на постулатах сталого розвитку та передбачають ідентифікацію сучасних загроз, ризиків і небезпек, яка дає можливість моделювати заходи з протидії впливу екодеструктивних чинників та формувати механізм їх реалізації з урахуванням галузевої специфіки сільського господарства. Удосконалено теоретичний підхід до формування організаційної структури системи організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі, який, на відміну від усталених, враховує специфічні аграрній сфері функції екологічного управління залежно від його рівня та включає науково-прикладну платформу формування управлінських рішень.

Удосконалено теоретико-методичний підхід до застосування адаптивних інструментів та заходів організаційно-економічного забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі, що, на відміну від існуючих, ґрунтується на методичних засадах теорії ризику та дає змогу мінімізувати витрати на запобігання екологічним небезпекам, їх подолання й ліквідацію шляхом використання алгоритму фільтрації і нейтралізації екологічних ризиків. Запропонована теоретико-методологічна модель інституціональної мотивації розвитку еколого-безпечного аграрного виробництва, що складається з напрямів ліквідації конфліктності та передбачає балансування

інтересів суб'єктів екологічної безпеки в аграрному секторі у підсистемах (економічній, екологічній, соціальній) з метою екологізації аграрного виробництва та підвищення ефективності використання природо-ресурсного потенціалу.

Удосконалено методичні підходи до визначення вагових коефіцієнтів первинних показників інтегрального індексу екологічної безпеки в аграрному секторі шляхом експертного оцінювання та застосування методу безпосередньої оцінки, що, на відміну від існуючих, дозволяють здійснити об'єктивний кількісний аналіз вказаних коефіцієнтів й визначити ступінь внеску окремого показника;

Кількість і тип публікацій автора за темою роботи:

Загальна кількість праць – 23, з них, 1 монографія, 7 статей у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus, 15 статей у наукових виданнях, включених до категорії "Б" Переліку наукових фахових видань України

Загальна кількість публікацій автора: 165 наукових праць, зокрема 8 монографій, 70 статей у наукових фахових виданнях України, 14 статей у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.

«Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проєктів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором».

Претендент

В.о. директора

М.П.

О.І. Шкуратов

Ю.Ю. Назаренко

ЦИКЛ НАУКОВИХ ПРАЦЬ ПО ДЕРЖАВНІЙ ПРЕМІЇ В ГАЛУЗІ НАУКИ ТА ТЕХНІКИ

Назва: ДОКТРИНА ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПОВОСННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНИ

**Довідка про творчий внесок у роботу
на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона 2024 р.
доктора економічних наук, професора, головного консультанта сектору
форсайту відділу з питань економічного розвитку та фінансової політики
Дослідницької служби Верховної Ради України Якимчук Аліни Юріївни**

Якимчук А.Ю. є доктор економічних наук, професор, автор понад 300 наукових праць, в тому числі 25 наукових монографій, 120 наукових фахових статей, із яких 22 у наукометричних базах (Scopus, Web of Science, що належать до 1-2 кватилів, у тому числі видавництва Springer), понад 50 закордонних публікацій. Була науковим консультантом і керівником захищених дисертацій докторантів та аспірантів (однієї докторської, трьох кандидатських дисертацій).

У межах роботи авторського колективу, що подається на здобуття Національної премії України імені Бориса Патона 2024 р., Якимчук А.Ю. сформовано стратегію інформаційного забезпечення управління еколого-економічною безпекою України в умовах військово-політичної нестабільності на основі виявлених закономірностей розвитку таких складових національної безпеки, як еколого-економічна, інформаційна, соціальна, обґрунтовано заходи щодо підвищення рівня соціо-еколого-економічної безпеки на основі таксономічного аналізу й позитивного міжнародного досвіду.

Якимчук А.Ю. в межах внеску уперше в площині управління еколого-економічною безпекою в умовах військово-політичної нестабільності: сформовано концепцію збереження й відтворення природного капіталу держави, як основи еколого-економічної безпеки держави згідно стратегії сталого розвитку; проведено діагностику індикаторів екологічної безпеки України в сучасних умовах та їх вплив на екологічний баланс територій; запропоновано і реалізовано оцінку індикаторів економічної безпеки у вимірі показників національної безпеки задля розроблення стратегії відтворення й відновлення військово-політичної стабільності; узагальнено механізми та інструменти підвищення рівня еколого-економічної безпеки в умовах військово-політичної нестабільності; обґрунтовано заходи щодо посилення складових економічної та військово-політичної безпеки України; для виміру інтегрального рівня безпеки використано таксономічний показник, синтетичну величину, яка враховує вплив значень сукупності показників на рівень розвитку досліджуваного об'єкта, при цьому показники упорядковуються по відстані до деякої штучно сконструйованої точки, званої еталоном розвитку. Застосування таксономічного аналізу дозволило проведення комплексного оцінювання важливих складових національної безпеки України, розрахунку інтегрального рівня екологічної безпеки, виявлення негативних тенденції розвитку та потенційних загроз.

Має значний досвід щодо реалізації проектів. Керівник грантової тематики і розробок Європейського Союзу та наукових і освітніх грантів: 2017 р. – участь у

міжнародному проєкті «Інноваційний університет і лідерство. Фаза III. Інноваційність і відношення з оточенням»; 2017 р. – координатор проєкту групи студентів у американському проєкті «X-Culture» (Університету Північної Кароліни, США) у період з 06 березня 2017 року до 30 квітня 2017 р. (диплом від 08 березня 2017 року). Має досвід викладання за кордоном іноземними мовами (польською і англійською). Стипендіат Програми Кіркланда (2022-2023, Польща) та Вишеградського фонду (2023-2024, Словаччина).

Академік Академії економічних наук України зі спеціальності «Менеджмент» (свідоцтво № 990 від 25 травня 2018 р.). З травня 2017 р. експерт Ради молодих вчених Міністерства освіти і науки України з експертизи проєктів за напрямом «Економіка». Головний редактор та член редколегій наукових журналів, що перебувають у наукометричних базах, зокрема: головний редактор (2015-2017 рр.) міжнародного (іноземного) рецензованого видання «International Journal of New Economics and Social Sciences» (IJONESS, ISSN 2450-2146); головний редактор (з 2017 рр.) міжнародного (іноземного) рецензованого видання «International Journal of New Economics, Public Administration and Law» (IJONEPAAL, ISSN 2545-093X (друкована версія), ISSN 2545-1073 (електронна версія), наукометрична база «Scopus»; член редакційного комітету ДВНЗ «Міжрегіональна академія управління персоналом» за напрямом «Публічне управління і адміністрування» наукового фахового видання з державного управління «Публічне врядування» (м. Київ, Україна), наукометрична база «Scopus».

Якимчук А.Ю. є керівником наукових тем, зокрема: держбюджетної наукової тематики Міністерства освіти і науки України (проєкт «Інформаційне забезпечення управління еколого-економічною безпекою держави в умовах військово-політичної нестабільності» (номер державної реєстрації: 0117U003842, термін виконання проєкту: 01 жовтня 2017 р. – 30 вересня 2020 р.); чотирьох тем кафедральної творчої тематики. Член двох спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій. Займається творчою роботою із аспірантами, докторантами та студентами.

Якимчук А.Ю. має такі індекси бібліографічних посилань у наукометричних базах: h-index у Google Scholar 9,0, кількість посилань 303 (<http://surl.li/ssyiw>), у Scopus h-index 6 (<http://surl.li/ssyjd>), у Web of Science h-index 5, загальна кількість цитувань 218 (<http://surl.li/ssyrt>). Підтверджується відсутність спільних наукових публікацій й реалізації спільних наукових проєктів з представниками держави визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

Претендент

А. Ю. Якимчук

Ректор

Доктор біологічних наук, професор,

член-кореспондент НААН України,

Заслужений діяч науки і техніки України

О. І. Бондар